

28/6/23

30/6/23 aarp. antwoord

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

Minister LZS
CC Minister VWS
CC Staatssecretaris VWS

Deadline: 30 juni 2023

DGCZ
PZO

Ontworpen door

Datum Document
22 juni 2023

Kenmerk
3613713-1049910-PZO

Bijlage(n)
1

nota

(ter beslissing) Inbreng schriftelijk overleg Versterking van de positie van patiënten en cliënten binnen het zorgsysteem en voorhang regeling tot verstrekking van instellingssubsidie aan patiënten- en gehandicaptenorganisatie (Kamerstuk 29214-95)

1. Aanleiding

- Op 14 juni jl. is een Schriftelijk overleg (SO) van de Tweede Kamer gestart naar aanleiding van de Kamerbrief "Versterking van de positie van patiënten en cliënten binnen het zorgsysteem en voorhang regeling tot verstrekking van instellingssubsidie aan patiënten- en gehandicaptenorganisaties".
- In deze Kamerbrief is uiteengezet hoe vanaf 2024 invulling wordt gegeven aan het nieuwe totaalbudget van € 50 mln. voor de versterking van de positie van patiënten en cliënten, waarover u in de beslisnota van 12 mei jl. voor het laatst bent geïnformeerd.
- In het verslag van het SO gaat u in op drie punten:
  - De beantwoording van de vragen van de Tweede Kamer.
  - De petitie 'Meer geld voor patiënten-, cliënten- en gehandicaptenorganisaties' van de patiëntenkoepels Patiëntenfederatie Nederland, MIND en Ieder(in) en ondertekend door meer dan 100 patiënten- en gehandicaptenorganisaties (pg-organisaties) d.d. 9 mei.
  - Drie (beperkte) wijzigingen van de nieuwe subsidieregeling voor pg-organisaties 2024-2028 (voor de uitgebreide toelichting van de wijzigingen, zie kopje 3.c).

2. Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met bijgaande reactie op de petitie, de beantwoording en deze te verzenden.
- Akkoord te gaan met de volgende wijzigingen van de regeling (voor de uitgebreide toelichting van de wijzigingen, zie kopje 3.c):

1. Er wordt een differentiatie aangebracht in de contributiebijdrage voor het lidmaatschap van een federatief samenwerkingsverband.
  2. Voor de ondergrens van minimaal 100 betalende leden of donateurs geldt dat de eis inzake de Nederlandse nationaliteit van de leden of donateurs wordt geschrapt.
  3. De formulering van de jaarlijkse bijstelling van de instellingssubsidies wordt deels aangepast.
- Met het oog op de inwerkingtreding van de nieuwe subsidieregeling (1 augustus a.s.) is de deadline 30 juni a.s.

DGCZ
PZo

Kenmerk
3613713-1049910-PZO

3. Kernpunten

a. Beantwoording SO

- Het merendeel van de gestelde vragen heeft betrekking op de nieuwe subsidieregeling voor pg-organisaties 2024-2028 en het financiële kader dat daarmee gemoeid is.
- In de vragen over de nieuwe subsidieregeling 2024-2028 komen de volgende onderwerpen vaker terug:
  - De verdeling van het totale subsidiebudget (€ 30,5 mln.) over de vier subsidiestromen en bijbehorende ontvangers (pg-organisaties, federatieve samenwerkingsverbanden en de drie landelijke pg-koepels).
  - De hoogte van de (maximaal aan te vragen) instellingssubsidies van de subsidieregeling.
  - De verschillen tussen federatieve samenwerkingsverbanden en de drie landelijke pg-koepels (Patiëntenfederatie NL, MIND en Ieder(in)).
  - Om welke redenen is gekozen voor specifiek deze drie pg-koepels en of er ruimte is voor het aanwijzen van nieuwe pg-koepels en specifiek de positie van de VSOP – een pg-organisatie voor (zeer) zeldzame en genetische aandoeningen - hierin.
  - De uitsluiting van jongerenorganisaties van de nieuwe subsidieregeling.
- Andere vragen die vaker zijn gesteld hebben betrekking op:
  - De verdeling van het totaalbudget van € 50 mln.
  - De uitwerking van de aanpak voor (beperkte) gezondheidsvaardigheden (à € 2 mln.) en hoe dit zich verhoudt tot de lopende programma's en akkoorden. En of er zicht is op effectieve interventies ten behoeve van het terugdringen van gezondheidsverschillen en beperkte gezondheidsvaardigheden.
  - De uitwerking van de doorstart van het ZonMw-programma 'Voor Elkaar!', waarmee € 4 mln. gemoeid is.
  - De uitwerking van de infrastructuur voor de versterking van burger- en patiëntenparticipatie op regionaal niveau, waarmee € 8 mln. gemoeid is, en de relatie met het IZA.

b. Petitie 'Meer geld voor patiënten-, cliënten- en gehandicaptenorganisaties'

- In het SO wordt ook ingegaan op de petitie die op 9 mei jl. door Patiëntenfederatie NL, MIND en Ieder(in) is aangeboden aan de TK en waarin € 20 mln. extra wordt gevraagd.
  - In de petitie wordt benadrukt wat het belang is van de rol en betrokkenheid van pg-organisaties als vertolkers en vertegenwoordigers van de stem van patiënten en cliënten.

- In de petitie wordt gesteld dat gelet op de toegenomen inzet van pg-organisaties het huidige budget voor deze organisaties ontoereikend is.
  - De pg-koepels hebben berekend dat voor een volwaardige stem van patiënten, cliënten en hun naast minstens € 70 mln. nodig is. Dat is € 20 mln. extra dan de huidige voorgestelde begroting van € 50 mln.
  - In de reactie op de petitie geeft u aan dat u achter de huidige maatregelen staat alsmede de hoogte en verdeling van de daarvoor gereserveerde middelen. U komt dus niet tegemoet aan de oproep van de drie pg-koepels.
- c. *Drie wijzigingen in de subsidieregeling voor pg-organisaties 2024-2028*
- U grijpt de voorhangprocedure ook aan om een drietal (beperkte) wijzigingen in de nieuwe subsidieregeling voor pg-organisaties 2024-2028 aan te brengen:
1. Er wordt een differentiatie aangebracht in de contributiebijdrage voor het lidmaatschap van een federatief samenwerkingsverband. Dit gebeurt als volgt:
    - a. Reeds gesubsidieerde pg-organisaties dragen ten minste € 2000 bij.
    - b. Niet gesubsidieerde pg-organisaties dragen ten minste € 500 bij.
    - c. Overige aangesloten organisaties dragen ten minste € 500 bij.
  2. Voor de ondergrens van minimaal 100 betalen leden of donateurs geldt dat de eis inzake de Nederlandse nationaliteit van de leden of donateurs wordt geschrapt, omdat dit mogelijk nadelige gevolgen kan hebben voor (reeds gesubsidieerde) pg-organisaties die zich bijvoorbeeld richten op zeer zeldzame aandoeningen en hierom meer internationaal georiënteerd zijn of in het geval van in Nederland woonachtige leden of donateurs zonder Nederlandse nationaliteit.
  3. Een technische wijziging- de formulering van de jaarlijkse bijstelling van de instellingssubsidies wordt deels aangepast:
    - a. De mogelijkheid tot het bijstellen van de hoogte van de instellingssubsidie wordt weggehaald uit artikel 2.5, derde lid, uit artikel 4.3, tweede lid, en uit artikel 5.2, tweede lid. In deze leden was enkel een 'kan'-bepaling. De minister is ook zonder deze 'kan'-bepaling bevoegd om de bedragen jaarlijks te indexeren.
    - b. Daarnaast wordt de formulering van de bijstelling in de toelichting onder 'financiële gevolgen' en in de toelichting van de onder b. genoemde artikelen gewijzigd naar de volgende passage, om de aanvragers meer inzicht te geven in de voorgenomen werkwijze:

DGCZ
PZo

Kenmerk
3613713-1049910-PZO

Voor de instellingssubsidies geldt dat de maximale subsidiebedragen per aanvrager in beginsel in aanmerking komen voor jaarlijkse bijstelling van de personele kosten rekening houdend met de ontwikkeling van de arbeidsvoorwaarden. De subsidieregeling kan hiertoe jaarlijks worden gewijzigd waarbij het maximale aan te vragen subsidiebedrag per aanvrager wordt geactualiseerd. Tevens kan er in beginsel jaarlijks een bijstelling worden toegepast ten aanzien van het verleende subsidiebedrag. Voor instellingssubsidies tot € 125.000 geldt dat er een vaste component voor loonkosten wordt bepaald welke in aanmerking kan komen voor jaarlijkse bijstelling. Dit beperkt de administratieve lasten voor de ontvangers van een instellingssubsidie tot € 125.000. Voor instellingssubsidies vanaf € 125.000

geldt dat de jaarlijkse indexering plaatsvindt op basis van de begrote loonkosten in de aanvraag. Indien de instellingssubsidie wordt bijgesteld, kan de bevoorschotting overeenkomstig worden gewijzigd.

DGCZ
PZo

Kenmerk
3613713-1049910-PZO

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Uit de reactie en vragen van de TK blijkt dat er waardering en steun heerst voor de ingezette lijn van de besteding van het totaalbudget van € 50 mln. Dit geldt ook voor de accentverschuivingen en wijzigingen ten opzichte van het huidige beleidskader voor pg-organisaties 2019-2023, die vorm hebben gekregen in de nieuwe subsidieregeling voor pg-organisaties 2024-2028. Desondanks weerklanken de punten uit de petitie van de drie pg-koepels in de reactie en vragen van de TK. Het gaat dan met name over de hoogte van de subsidiebedragen van de nieuwe subsidieregeling voor pg-organisaties 2024-2028. Ook is er veel aandacht voor de 'gesloten' subsidiestroom van de drie landelijke koepels, waarin expliciet de Patiëntenfederatie NL, MIND en Ieder(in) voor de komende vier jaar worden aangewezen (zie ook punt 3a), en het niet aanmerken van de VSOP als landelijke koepel.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Gedurende de uitwerking van de verscheidene onderdelen van het patiëntenbeleid, zoals reeds gepresenteerd in de eerder verstuurde Kamerbrief, staan wij in nauw contact met verscheidene pg-organisaties, waaronder de landelijke pg-koepels, en andere zorgorganisaties zoals Zorgbelang en expertisecentra zoals Pharos. Hierin ervaren wij dat er (maatschappelijk) draagvlak is voor de inzet op de gekozen accenten in het patiëntenbeleid, al bestaan er uiteraard verschillende voorkeuren over de wijze van uitwerking.

Voor de nieuwe subsidieregeling voor pg-organisaties 2024-2028 in het bijzonder geldt dat de recente openbare internetconsultatie dit draagvlak heeft bevestigd. Het belangrijkste punt van discussie betreft de hoogte van de subsidiebedragen. In de beantwoording wordt betoogd dat de voorgestelde verhoging substantieel is en wat u betreft voldoende uitgebalanceerd.

c. Financiële en personele gevolgen

Jaarlijks is er extra € 25 mln. beschikbaar voor het ondersteunen van de patiëntenbeweging in den brede en de subsidiëring van pg-organisaties in het bijzonder. Dit maakt een totaalbudget van € 50 mln. per jaar.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

U grijpt de voorhangprocedure ook aan om nog wat beperkte wijzigingen in de nieuwe subsidieregeling voor pg-organisaties 2024-2028 aan te brengen. Deze punten staan ook uitgeschreven in de beantwoording van het SO. Voor deze punten wordt nog een ronde bij het ECS ingepland.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Waar nodig heeft voor de beantwoording van het SO afstemming plaatsgevonden met directies CZ, PG, GMT, MEVA, Z, DMO en Jeugd. Daarnaast hebben FEZ en WJZ meegelezen op de beantwoording. Ook is er afgestemd met DUS-I en het ministerie van OCW.

f. Gevolgen administratieve lasten
n.v.t.

g. Toezeggingen
n.v.t.

h. Fraudetoets
n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

i. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DGCZ
PZo

Kenmerk
3613713-1049910-PZO